

คำแถลงการณ์สภาการแพทย์แผนไทย
เรื่อง การเสียชีวิตของเจ้าหน้าที่เทศกิจ หลังจากรักษาด้วยยาต้มสมุนไพร

ด้วยสภาการแพทย์แผนไทยได้ติดตามข่าวเรื่อง “การเสียชีวิตของเจ้าหน้าที่เทศกิจ หลังจากรักษาด้วยยาต้มสมุนไพร” และได้มอบหมายให้คณะทำงานเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุที่ สำนักสงฆ์แก่นมะกรูด หรือสำนักสงฆ์บ้านใหม่คองอั้งวะ ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์พระลูกวัด ในฐานะผู้ช่วยดูแลขณะมีผู้ป่วยมารับการรักษา นักวิชาการสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ รพ.สต. บ้านแก่นมะกรูด ในฐานะผู้ที่เป็นบุคลากรทางการแพทย์ ผู้นำชุมชน ในฐานะผู้ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในหมู่บ้าน และประชาชนที่เคยมารับการรักษาที่สำนักสงฆ์แห่งนี้ ขอเรียนชี้แจงข้อมูลสำคัญให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ และประชาชนได้ทราบ ได้ดังนี้

๑. ผู้ปรุงยาสมุนไพรหรือจ่ายสมุนไพรนั้นได้ตรวจสอบแล้วไม่ได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือแพทย์พื้นบ้าน ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. ๒๕๕๖
๒. สถานที่จ่ายยาต้มสมุนไพรดังกล่าวไม่ได้ขออนุญาตเป็นสถานพยาบาลการแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์
๓. ยาสมุนไพรที่นำมาใช้ต้มในการรักษาผู้ป่วยคือ พระขรรค์ไชยศรี หรือ หนาวเดือนห้า หรือ ผนแสนห้า เป็นพืชวัตถุจำพวกเถาเครือ เถาสเปื้อนเมี้ยน สรรพคุณขับเหงื่ออย่างแรง แก้ไข้ลดความร้อนใช้มากอาจเป็นอันตรายถึงตายได้
 - ๓.๑ ผู้ให้บริการพระสงฆ์รูปที่ให้การรักษานำเอาเถาของสมุนไพรดังกล่าวโดยใช้สมุนไพรเดี่ยวตัวเดียว ไม่ได้ผสมยาสมุนไพรชนิดอื่นรวมไปด้วย จากในพื้นที่และนอกพื้นที่มาต้มเคี่ยว ๓ ส่วนเอา ๑ ส่วน บางครั้งอาจนำน้ำผึ้งเดือนห้าแท้มาผสมเพื่อลดฤทธิ์ของตัวยาให้อ่อนลง ผลข้างเคียงจะน้อยกว่า ถ้าน้ำผึ้งมาผสมไม่ได้ฤทธิ์ยาจะแรงมาก มีผลข้างเคียงรุนแรงมาก ต้องมีคนเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด สมุนไพรชนิดนี้เมื่อก่อนเก็บตามพื้นบ้าน พอมีการนำมาใช้เป็นยามากขึ้นทำให้หาในพื้นที่ยากขึ้น พระภิกษุรูปดังกล่าวจึงต้องเดินทางไปเก็บสมุนไพรด้วยตัวเองที่จังหวัดกาญจนบุรีและสุพรรณบุรี โรคที่ทำการรักษาด้วยยาชนิดนี้คือ ให้ผู้ป่วยที่มีอาการ อ่อนเพลีย ปวดกล้ามเนื้อ ปวดตามข้อ เป็นโรคกระเพาะ โรคไมเกรน หรือเป็นเบาหวานทำให้ผลตรวจน้ำตาลลดลง ต้ม ครั้งละประมาณ ๒ ซ้อนโต๊ะ ครั้งเดียวจบ ๑ ปี จะมีการรักษาโรคต่าง ๆ ที่กล่าวมาด้วยยาสมุนไพรชนิดนี้แค่ครั้งเดียว ประมาณเดือนเมษายน-พฤษภาคม

/๓.๒ ผู้รับบริการ...

๓.๒ ผู้รับบริการ จากการสัมภาษณ์ชาวบ้านในหมู่บ้านแก่นมะกรูด ทราบว่าส่วนใหญ่จะเป็นคนในหมู่บ้าน มีพื้นที่ใกล้เคียงเล็กน้อย ช่วงปีหลังๆจะมีผู้ป่วยจากกรุงเทพฯมารับการรักษาที่สำนักสงฆ์นี้เป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีคำล่ำลือว่ายาชนิดนี้กินแล้วได้ผลดี ทำให้อาการที่เป็นหายขาดคนที่ เป็นเบาหวานน้ำตาลหลังจากตรวจเลือดตามหมอนัดพบวาก็ลดลงจริง ถามว่า ถ้ายาสมุนไพรชนิดนี้รับประทานแล้วได้ผลดีขนาดนั้นทำไมมีชาวบ้านบางคนไม่ยอมไปรักษาผู้ให้สัมภาษณ์ตอบว่า บางคนเขากลัว เพราะผลข้างเคียงค่อนข้างรุนแรงเขากลัวตาย เขาก็ไม่กล้าไปรักษา

๔. ผลข้างเคียง จากการสัมภาษณ์นักวิชาการสาธารณสุข รพ.สต.ตำบลบ้านแก่นมะกรูด จากเคยทดลองใช้ยาชนิดนี้ด้วยตัวเองมาแล้วประสบการณ์ตรง เนื่องจากตัวเองมีอาการอ่อนเพลียเหนื่อยง่าย กล่าววว่าหลังดื่มยาต้มดังกล่าวจะมีอาการหนาวสั่น ตัวเย็น แต่ไม่มีไข้ ตัวไม่ร้อน คลื่นไส้ อาเจียนหนักมาก เวียนศีรษะ ท้องเสีย จะมีอาการหนักๆอยู่ประมาณ ๑ วัน อาการดังกล่าวจะค่อยๆหายไปภายใน ๓-๔ วัน ช่วงนี้ต้องมีคนคอยดูแลอย่างใกล้ชิด และดื่มน้ำเกลือแร่ หลังจากอาการดังกล่าวหายไป ก็รู้สึกว่ตัวเองมีกำลังมากขึ้น หลังทำงานก็ไม่ค่อยเหนื่อยง่ายเหมือนเมื่อก่อนที่จะทดลองกินยานี้ คล้ายๆเหมือนยาชูกำลัง ถามว่าผู้ป่วยที่มารับการรักษามีอาการผลข้างเคียงแบบนี้ทุกรายไหม ทุกคนที่ให้สัมภาษณ์พูดตรงกันว่า มีผลข้างเคียงแบบนี้ทุกคน อาการจะรุนแรงมากขึ้นขึ้นอยู่กับสภาพร่างกายของแต่ละคน
๕. ระยะเวลาในการรักษา รับประทานยาแค่ครั้งเดียว ครั้งละ ๒ ซ้อนโต๊ะ ก็เห็นผล แต่ถ้ามีอาการอีกก็มารับรักษาอีกในปีหน้า อาการที่เป็นจะกลับมาเป็นซ้ำๆหรือเร็วขึ้นอยู่กับอาการคนไข้ว่าเป็นมากน้อย
๖. วิธีการปฏิบัติตัวหลังรับประทานยาจากการสัมภาษณ์ทุกคนที่กล่าวมาทุกคนพูดตรงกันทั้งหมดดังนี้
 - ๖.๑ ก่อนเข้ารับการรักษาให้เตรียมความพร้อม เช่น คนดูแลหลังรับประทานยาต้องมีคนดูแลอย่างใกล้ชิด
 - ๖.๒ กระเป๋าน้ำร้อนหรือผ้าห่มผืนหนาๆ เพื่อให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายเนื่องจากจะมีอาการหนาวสั่น ถ้าไม่พอให้ก่อกองไฟเพิ่ม
 - ๖.๓ น้ำเกลือแร่ เนื่องจากผู้ป่วยจะมีอาการท้องเสีย อาเจียนหนักมาก ทำให้ร่างกายอ่อนเพลียมาก เนื่องจากร่างกายสูญเสียน้ำ อาจทำให้หมดสติได้
 - ๖.๔ ห้ามอาบน้ำ ๓ วัน
 - ๖.๕ ห้ามกระทบความเย็น
 - ๖.๖ สำหรับผู้รับการรักษาที่อยู่ต่างจังหวัดต้องนอนพักค้างคืนเพื่อดูอาการอย่างน้อย ๑ คืน

จากเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น สภาการแพทย์แผนไทยขอเตือนประชาชนทุกท่านว่าอย่าได้หลงเชื่อข้อมูลข่าวสารที่ส่งต่อกันทางโซเชียลหรือการบอกเล่าต่อกันเกี่ยวกับสรรพคุณของสมุนไพรที่ใช้ในการรักษาโรค ทั้งนี้หากท่านต้องการใช้ยาสมุนไพรรักษาอาการ ท่านจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสรรพคุณของสมุนไพรนั้นเป็นอย่างดี และต้องใช้ให้ถูกวิธี หรือหากท่านต้องการรักษาด้วยยาสมุนไพร ก่อนการเข้ารับการรักษาท่านต้องตรวจสอบความถูกต้องของสถานที่นั้นเป็นสถานพยาบาลการแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่ได้รับการรับรองจากกรมสนับสนุนบริการสุขภาพถูกต้องหรือไม่ และ ผู้ให้การรักษา เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยหรือการแพทย์แผนไทยประยุกต์ที่ได้รับการรับรองจากสภาการแพทย์แผนไทยหรือไม่ เพื่อลดความเสี่ยงในการใช้ยาสมุนไพรและความปลอดภัยต่อสุขภาพของตัวท่านเอง

จึงขอเรียนชี้แจงมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓

พลเรือเอก

(ชาญชัย เจริญสุวรรณ)

นายกสภาการแพทย์แผนไทย